

20. vydání

MAM

Časopis ZŠ MASAROVA

Velké téma - automaty

Ankety - Recenze na hru - Rozhovor - Soutěž

Předmluva

Milí učitelé, milí studenti,

M11 je opět tu! Máme za sebou Vánoce, pololetní a nyní už i jarní prázdniny. Z posledních velkých svátků v tomto školním roce nás čekají pouze Velikonoce. Především deváté ročníky čekají přijímací zkoušky. Nejsou však jediní. Zkoušky na gymnázium si vyzkouší i někteří žáci pátých a sedmých ročníků. Redakce našeho školního časopisu Vám přeje mnoho štěstí a úspěchů nejen při jejich vykonání, ale také na středních školách a gymnáziích. Studovat totiž po tolika letech v novém prostředí a v novém kolektivu není vůbec jednoduché. Žáci by také měli očekávat, že s nástupem na střední školu nastává jiný „režim“. Dá se očekávat poněkud zhoršený průměr. Člověk však zvykne všemu. Hlavně neztrácet hlavu při počátečních neúspěších, časem se vše urovná. Pro potěšení, zábavu i zahnání nepříjemných myšlenek vám přinášíme již druhé číslo časopisu M11. A co v něm naleznete? Mimo jiné například názory na školní automaty, průzkum ohledně svačin, rozhovory se žáky devátých tříd a mnoho dalšího.

Přejeme příjemnou zábavu při čtení!

Arnošt Fridrich

Obsah

Soutěž o ceny nevidané.....	5
Téma čísla - Automaty	6

Ankety

Anketa na téma svačiny.....	8
Anketa na téma skříňky.....	10

Rozhovory

Rozhovor s devátáky	11
Rozhovor s p. uč. Dosoudilovou	12

Zkouška KET	13
SUPERSTAR	14
Recenze hry Emergency 4	15
Andromeda a její tajemství	17
Nejstarší zvíře na planetě	18

Zábava

Křížovka pro milovníky pohádek ... a nejen pro ně	19
ZVÍŘATA	20

Toto je 20. vydání časopisu M11, vycházejícího na Základní škole, Brno, Masarova 11, p. o. Časopis M11 pro Vás připravuje kroužek školního časopisu pod vedením Mgr. Kateřiny Trnkové, Bc. Davida Černocho a redakce ve složení: Barbora Zdražilová, Eliška Nováková, Kateřina Beňová, Linda Krajsová, Kateřina Tichá, Leona Tomečková, Lucie Doleželová, Míša Dobrovolná, Renáta Karásková, Vladislava Klimiak, Arnošt Fridrich, David Pirochta, Honza Mikulica, Lukáš Kapinus, Matěj Kos. Náklad 30 výtisků. Uzávěrka proběhla dne 3. 3. 2014 a všechny informace jsou aktuální k tomuto datu. Připomínky, náměty na reportáže, nebo stížnosti ohledně obsahu či distribuce časopisu směřujte na nejbližšího redaktora, nebo šéfredaktorku K. Beňovou.

Příjemné počtení Vám přeje redakce M11

Soutěž o ceny nevidané

Správná odpověď na minulou soutěžní otázku je: paní učitelka Hladilová

Vítězem, vylosovaným za dohledu celé redakce je: EVA RAJSKÁ ze třídy 4. B

Blahopřejeme – cena byla předána paní učitelkou Trnkovou.

Zájem o soutěž je velký, proto budeme i v tomto čísle hledat jednoho z vyučujících.

Pátrejte mezi učiteli po tom, který je nejbliže k následujícím nápovědám:

- ☉ Nosí náhrdelníky
- ☉ Je usměvavá a hodná
- ☉ Má smysl pro humor
- ☉ Každého učila nebo bude učit
- ☉ Učí na 1. i na 2. stupni
- ☉ Má kratší vlasy
- ☉ Má kabinet pouze pro sebe

Takže hurá na další pátrání – přejeme hodně štěstí!

Téma čísla

Automaty na jídlo a pití

Další kontroverzní téma, které dokáže vzbudit kladné i záporné emoce jsou automaty na jídlo a pití na naší škole. Automaty mají své zastánce i odpůrce. **Co si o nich myslíte vy???**

Názory nám napište do schránky u jídelny. ☺ Nejlepší zveřejníme.

Žáci z vyšších ročníků mohou vzpomínat, které automaty již na žácích vydělávaly. Zatím nejvytrvalejší je automat na kávu, čaj a horkou čokoládu. Tato „vytrvalka“ nemá v současné době tolik ohlasů jako nejnovější „kousek“ v prvním patře před jídelnou. Tento automat, jak se asi všichni shodneme, neobsahuje příliš zdravých potravin. Možná právě díky tomu je tolik populární. Mnozí vzpomínají i na automat *ISO LINE PLNÝ VITAMÍNŮ*. Podle mého názoru byl nejlepším automatem na škole automat na mléko a jogurty. Fungoval na naší škole asi rok. Žáci si mohli na začátku roku koupit kartičku. Po zasunutí kartičky do automatu si pak zvolil příchutě a výrobek. Myslím, že pro děti bylo určitě lepší dát si mléko nebo jogurt, než se cpát brambůrkami nebo tyčinkami.

Michaela Dobrovolná

Níže je uvedeno několik názorů na automaty od našich spolužáků:

„Automaty by neměly ve škole být. Nejsou v nich příliš zdravé potraviny a koupené jídlo se v nich zasekává. Automatem se pak musí zatřást, aby jídlo vypadlo - to je může poškodit. Děti si místo připravené svačiny z domova kupují cukrovinky v automatech.“

„Dle mého skromného názoru byla myšlenka pořízení automatů do školy již od prvních okamžiků věci naprosto nevhodnou. Stejně jako chování některých spolužáků k nim. Byl jsem svědkem toho, jak se skupinka sedmáků snažila vymámit z automatu cokoli, co by je nasytilo. Můj osobní názor na automaty je záporný. Odpuzuje mě i myšlenka potkávat ve škole obézní spolužáky, kteří u těchto stvůr stojí celé přestávky a neví, jak jinak se zabavit.“

„Já osobně nic v automatech nekupuji. Spíš než jídlo bych ale uvítala širší nabídku pití.“

„Já bych si chtěla v automatech koupit lízátko nebo žvýkačky.“

„Já bych přivítala v nabídce sendviče, žvýkačky nebo lízátka.“

„Já si myslím, že automat u jídelny na pití je dobrý když si někdo z žáků zapomene doma pití, tak si tu může koupit vodu nebo sladké pití.“

„Automat na jídlo by mohl mít něco zdravějšího. Co mě ale na tomto automatu zarazí, že tam jsou třeba TUC v jedné kolonce za 12,- a v té druhé 10,-. Docela dost velký nesmysl! Výhoda je zase ta, že když někdo zapomene svačinu doma, tak si tu může koupit.“

„Automat na energy by mohly oddělat, když se v tom nic neprodává. A ani mi to moc nechutnalo.“

„Automat na prvním stupni s čajem a kávou je podle mě nejlepší. A není moc drahý.“

„Ale velmi bych si přál, aby se zpátky vrátil automat s mlékem.“

Automat s mlékem si pamatují pouze ti starší. Podle ohlasu však byl nejoblíbenější a téměř všichni oslovení by si přáli jeho návrat. Na prvním stupni mléčný automat nikdo nepamatuje.

Zdroj foto: Matěj Kos

Anketa na téma svačiny

Na prvním stupni jsme provedli anketu, týkající se svačin a jídel v naší jídelně. Tentokrát jsme položili 4 otázky.

1. Co si nosíš na svačinu?
2. Co bys chtěl na svačinu?
3. Které jídlo ti nejvíce chutná v jídelně?
4. Které jídlo ti v jídelně chutná nejméně?

Výsledky ankety jsou následující:

Co si nosíš na svačinu?

První místo – *Chleba, máslo, šunka a jablko*

Druhé místo – *Rohlík a ovoce*

Třetí místo – *Rohlík a tatranka*

Co bys chtěl na svačinu?

První místo – *Angličáky ???? ach jo ☺*

Druhé místo – *Rohlík a ovoce*

Třetí místo – *Bábovka, buchta*

Které jídlo ti nejvíce chutná v jídelně?

První místo – *Kuře na paprice*

Druhé místo – *Knedlíky se špenátem*

Které jídlo ti v jídelně chutná nejméně?

První místo – *Špenát*

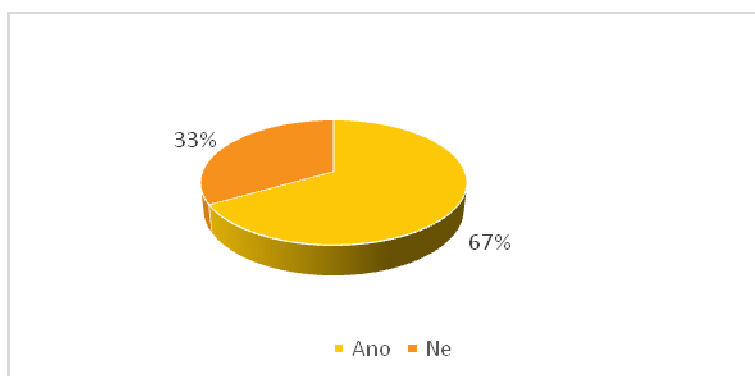
Druhé místo - *Kuře*

Autorky: Vladimíra Klimiak, Leona Tomečková

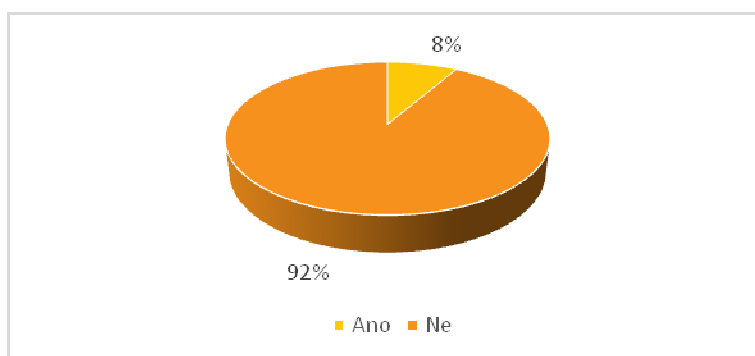

Anketa proběhla též na druhém stupni:

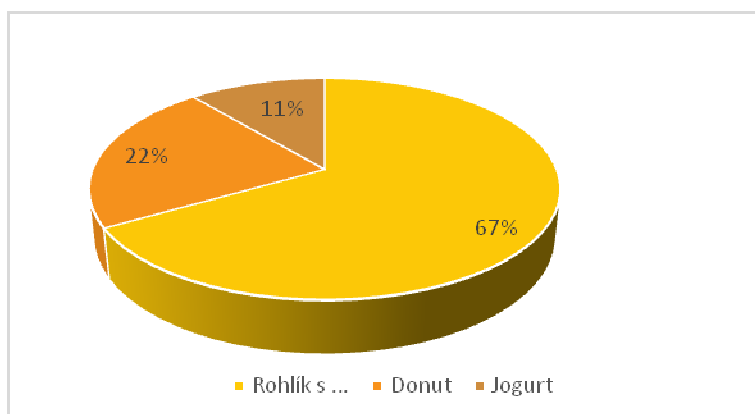
Dostáváte z domu svačiny?

Chodíte na svačiny do školní jídelny?

Co dostáváte z domu na svačiny?

Autor: Jan Mikulica

Anketa na téma skříňky

V minulém čísle jsme čtenářům položili otázku týkající se školních šaten.

Zájem o toto téma byl obrovský a všem, kdo se této anketě zúčastnil, děkujeme. Vážíme si Vašeho zájmu o věc a aktivní účasti na řešení tohoto problému.

Výsledek anketě byl jednoznačný. 98% odpovídajících si přeje změnu stávajících šaten na prostor, kde by měl každý svoji uzamykatelnou skříňku. Zbývající procenta odpovídajících si přejí kamerové sledování, speciální uzamykání a jiné speciální zařízení, které by zvýšilo bezpečnost či průchodnost v šatnovém prostoru.

Jako důvod pro změnu odpovídající uváděli:

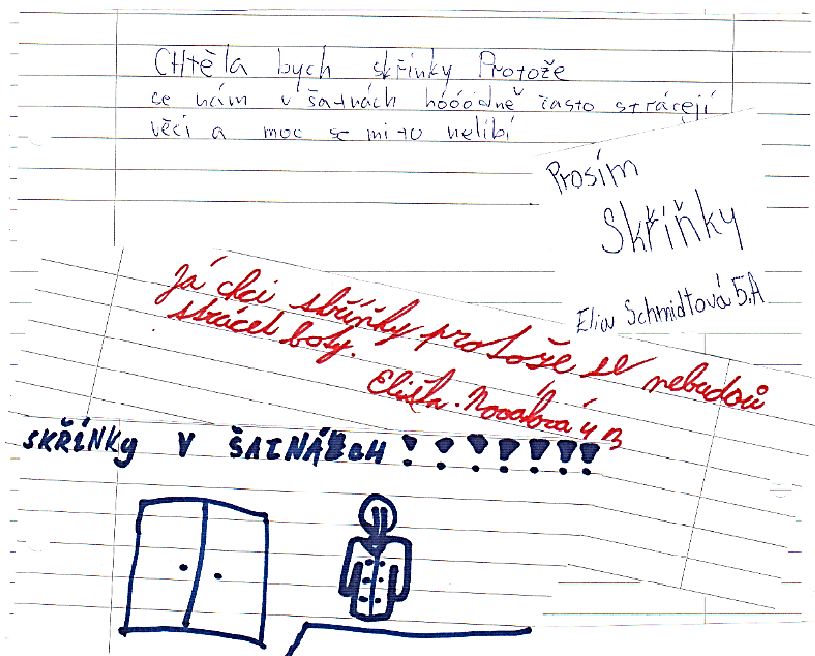
- lepší kontrola nad svými věcmi
- odpadající nutnost čekat na šatnáře
- vlastní prostor, za který si každý odpovídá
- odpadající nutnost se mačkat s ostatními v prostoru šatny.

V příštím čísle otiskneme reakci vedení školy na výsledky anket!

Zaujalo Vás téma? Tak to je dobře, protože chceme být prostorem, kde máte možnost vyjádřit svůj názor.

když se
další

Budeme rádi,
zapojíte i do
diskuze.

Rozhovor s devátáky

Blíží se přijímačky a tak redakce M11 vyzpovídala několik devátáků, kam a proč se chystají hlásit.

1. Na jakou školu se chystáš?

Beata Klobasová (9.B) - Sokolská, Elgartova

Šárka Blatná (9.B) – Zdravotní škola v Líšni

Matěj Ryšavý (9.A) - Charbulova

Arnošt Fridrich (9.B) - Gymnázium (Křenová, Elgartova)

2. Jaký obor tě zaujal? (Co chceš dělat?)

BK - Gympl, vysoká

ŠB - Zdravotní asistentka

MR - Kadeřník

AF - 4-leté gymnázium, medicína

3. Jak se připravuješ na zkoušky/"přijímačky"?

BK - Nijak

ŠB - Nijak (průměr)

MR - Nijak

AF - Vyplňování papírových testů

4. Budeš se účastnit přípravného kurzu?

BK - Ano

ŠB - Ne

MR - Ne

AF - Ano

5. Na jaké téma píšete absolventské práce?

BK - O sportu

ŠB - Na spánek

MR - Nebude dělat

AF - Přírodopis

6. Kolik času trávíš učením?

BK - Žádný

ŠB - Žádný

MR - 30minut

AF - Téměř třetinu volného času

7. Přijdete se někdy podívat na naši školu?

BK - Asi ano

ŠB - Ano

MR - Ano

AF - Podle času

8. Byli jste na dni otevřených dveří?

BK - Na jedné - Sokolská

ŠB - Ano

MR - Nebyl

AF - Ano

9. Pokud ano, ovlivnilo vás to při výběru?

BK - Ne

ŠB - Ano

MR - Ne, nebyl tam

AF - Ne, obě školy se mi líbily.

10. Na čí doporučení jste dali při výběru? (rodina, kámoši,....)

BK - Mám kamaráda na vysoké, který studoval na Sokolské.

ŠB - Na sebe.

MR - Mamka

AF - Slyšel, že jsou to dobré školy.

Moc děkujeme za rozhovor!

Autorky: K. Beňová, L. Krajsová, L. Doleželová

Rozhovor s p. uč. Dosoudilovou

Školní časopis již poměrně dlouho neuskutečnil rozhovor s některým z vyučujících naší školy. Proto jsme se rozhodli „vyzpovídat“ paní učitelku Dosoudilovou, vyučující matematiku, přírodopis a výchovu ke zdraví na 2. stupni. Bylo položeno deset otázek. Přečtěte si, jak na ně odpověděla.

Odkud pocházíte?

Jsem z Brna.

Jaký máte názor na školní jídelnu?

Hlavně, že mi někdo uvaří.

Kterou třídu učíte nejraději?

Letos chodím ráda do všech tříd. Nejvíc znám svoje děcka (7. A).

Máte ráda svoji profesi?

Jasně, jinak bych dělala něco jiného.,

Jak dlouho zde učíte?

Od roku 1998.

Jestliže byste k tomu měla příležitost, který jiný předmět (kromě matematiky, přírodopisu a výchovy ke zdraví) byste nejraději učila?

Žádný, ale kdybych si musela vybrat, tak zeměpis.

Jak nejraději relaxujete (odpočíváte)?

Spím.

Čím jste chtěla být v dětství?

Učitelkou nebo doktorkou.

Který film se Vám v poslední době nejvíce líbil?

Mám ráda české filmy a komedie.

Co si myslíte o našich šatnách?

Máte tam nepořádek. Skříňky vám moc nedoporučuju – na školách, kde je mají, to dost smrdí. Skříňka je na boty, bundu, kabát a ostatní věci úzká a málo větraná.

Děkujeme za rozhovor.

Autor: Arnošt Fridrich

Zkouška KET

Není tomu tak dávno, co se na naší škole uskutečnily mezinárodní zkoušky z angličtiny – KET, obdobou je zkouška YLE – ta je pro žáky pátých tříd. Zkouška KET je určena pro žáky devátých ročníků. Na začátku školního roku byla první skupina dotázána, zda se této zkoušky náhodou nechce zúčastnit. Celkem se nás přihlásilo sedm – ke vši smůle zde panoval dost neférový poměr dívek k chlapcům 6:1. Byl jsem tedy jediným reprezentantem mužského pohlaví. Poté, co jsme tedy přinesli jistý finanční obnos, nás paní učitelka Hladilová doslova zasypala množstvím přípravných testů, které nám značně navýšily váhu našich desek. Avšak i když jsme si během „nacvičovací doby“ stěžovali na to, že to je opravdu enormní množství papírů, je lepší být spíš řádně připravený, než nic neumět, což se během zkoušek opravdu vyplatilo.

Poté, co uběhla „tříměsíční nacvičovací doba“, nadešel čas zkoušek. Konaly se koncem listopadu v sobotu. V devět hodin jsme se sešli všichni ve třídě VII. C, kde jsme s dalšími dvěma cizími žáky, kteří na tuhle školu snad ani nechodí, čekali na poslední účastníci zkoušky. Když konečně přišla, mohlo vše vypuknout.

První, pochopitelně nejtěžší, část byla SPEAKING - tedy mluvení. Mluvilo se samozřejmě v angličtině. Vyslankyně z BritishCouncilu nás zavedla do třídy, kde na nás čekali dva britští vyslanci z Británie. Následoval menší rozhovor o nás, poté nám rozdali kartičky a my jsme podle nich museli vytvořit improvizovaný rozhovor. Následující část byla také velice složitá. Jednalo se o WRITING, neboli psaní. Byla to nejdelší část zkoušky. Museli jsme vyplnit, zakroužkovat, napsat a doplnit text čítající asi deseti stránek A4. Poslední částí, která byla pro mě oddechová, bylo LISTENING, neboli poslech. Zde jsme pouze poslouchali hlasy z rádia a správné odpovědi doplňovali do papírů opět ve formátu A4.

Celá zkouška skončila během jedné hodiny. Poté, co jsme to všichni absolvovali a nahlas jsme si sdělili své pocity a dojmy z celé zkoušky, zhodnotili jsme své šance na úspěch. Pak se již všichni rozešli ke svým domovům. O tři měsíce později jsme dostali certifikáty a byli jsme z výsledku nadšení.

Autor: David Pirochta

SUPERSTAR

Družinová SUPERSTAR proběhla 21. 1. 2014 od 13:30 do 15:00. Soutěž proběhla v divadelním sále. Zúčastnili se jí žáci prvních až čtvrtých tříd. Soutěžící se rozdělili do dvou skupin. V první skupině byli žáci prvních a druhých tříd a v druhé skupině byli žáci třetích a čtvrtých tříd.

V porotě zasedly **Nad'a Vaníková** a **Jana Kopuleťá**

V první skupině zvítězila **Eva Výhodová** a **Natálie Englartová**

V druhé skupině vyhrála **Klára Špundová**

Autorky: Barbora Zdražilová, Renáta Karásková, Eliška Nováková

Autor obrázku: Renáta Karásková

Recenze hry Emergency 4

Co si představíte pod pojmem strategická počítačová hra? Někomu to připadá jako neuvěřitelná nuda, jiný se ve volném čase dobře pobaví. Celkově vzato však v poslední době mají strategické hry velký úspěch. Ačkoli neokoukaných strategií je velice málo. Emergency 4 byla v ČR vydána v červenci 2006 a pochvalu si rozhodně zaslouží.

V této hře si zahrajete na velitele záchranářského call centra. Pod sebou máte jednotky hasičů, zdravotníků, policistů a techniků, které po tísňovém volání vysíláte na místo nejrůznějších událostí, jako je například požár domu, krádež vozidla, porucha na zabezpečovacím zařízení železničního přejezdu či náhlá srdeční příhoda, což je hlavní náplň hry. Hra zahrnuje celkem tři singelplayerové herní režimy: kampaň, výzvu a nekonečnou hru.

Kampaň obsahuje celkem 20 strhujících misí s nejrůznější náplní. Musíte řešit například zřícení jeřábu na staveništi, havárii na Monster Truck Show, požár v dálničním tunelu, únos letadla nebo srážku letadel na letišti. K tomu ovšem potřebujete patřičné vybavení, a tak nejprve řešíte události ve svém městě. Za každou úspěšně splněnou událost dostáváte kredit, za který si potom koupíte to, co potřebujete. Teprve poté můžete zahájit požadovanou misi. Každá z nich zabere přibližně 15 – 20 minut. Ale ne všechny jsou tak jednoduché, jak vypadají. Málokdy se stane, že úspěšně splníte misi hned na poprvé. Míse můžete splnit různými cestami, ovšem ne každá vás k nim dovede a čas-to vám dá pořádně zabrat.

Obrázky z Kampaně.

Režim nekonečné hry je založen na principu volné hry a řešení událostí ve svém městě. Na začátku hry máte určitý počet kreditů, za které si kupujete vybavení. V případě, že přidělený kredit ne-stačí, dostanete dotaci. Hru můžete kdykoliv v průběhu hraní ukončit a zapsat se do tabulky vítězů.

Dalším herním režimem je výzva. Je založena na principu nekonečné hry, ale hra se stává čím dál obtížnější. Jestliže ztratíte kontrolu nad událostmi, prohráváte.

Obrázky z Nekonečné hry a Výzvy.

Grafické zpracování hry a celková hratelnost jsou vynikající. Co se týče strategických her, mohou Emergency 4 vřele doporučit. Jste-li fanoušky multiplayerových her, můžete se ve hře přepnout do multiplayerového režimu a hrát společně se třemi dalšími hráči na jedné herní mapě – jak se to ovšem dělá, to přesně nevím, nikdy jsem to nezkoušel, ale určitě je nutná internetová registrace. Jediným závažnějším konkurentem této hry je Fire Department, kterou jsem hrál v útlém věku. Ta je však zaměřena pouze na práci hasičů a nabízí pouze herní kampaň.

Zdroj obrázků:

<http://www.game.tiscali.cz/recenze/emergency-4-cz-49735>

Autor: Arnošt Fridrich

Andromeda a její tajemství

Pokračování příběhu

Lynch cosi naťukal do klávesnice, čímž se na monitoru ukázala radarová vzdálenost *Karavanu* od družice. Ta činila něco kolem šedesáti metrů. Chvilí nevelký úsek sledoval, avšak poté, co dospěl k závěru, který očekával, že se objeví, jeho oči a prsty opět upoutala pozornost klávesnice. Následoval další tanec po sérii tlačítek, kdy zvuky vycházející z nich krásně barvily a pestřily zvuky z motoru člunu, čímž bylo tlumené do rytmu znějící bušení, jak generátory produkovaly kyslík a vytvářely elektřinu. Po doťuknutí posledního knoflíku rázem nešlo cítit, že by se člun pohyboval svým stálým tempem, protože zážehové trysky *Karavanu* ve chvíli vypověděly službu.

Nyní se *Karavan*, kde momentálně panoval stav nula g, plavil bezduchým vesmírem závislý sám na sobě. Brown v tichosti uvažoval o tomto stroji. *Karavan* nebyl opravdový název, byla jen smyšlená přezdívka. Jeho pravý název činila skupinka odborných slov, které se žádnému zdravému či puntičkářskému kadetovi u kosmických letek nikdy nechtělo říkat. *Univerzální Záchranný Prostředek pro Získání Ztracených Objektů* činil velký název malého kosmického člunu poháněného vodíkovým motorem. Jakmile se však mluvilo o těchto člunech, kadeti často používali zkratku *UZPZZO*. Ani tohle se jim však nechtělo moc odříkávat, vzpomínal Brown, když s ním poprvé dělal mluvené zkoušky, u nichž uspěl jen taktak.

Bylo u těchto kosmických člunů známo a dokonce i viděno, že svým tvarem činícím jednu velkou nákladovou místnost v zadní části konstrukce a o něco menší řídicí kabinkou, připomínalo karavany, i když to odborníkům, jež je navrhovaly, a uváděli do masových výrob, vůbec tak nepřipadalo. Na čem se však shodli všichni, bylo už v názvu. A to, že se používaly především na záchranu objektů zapomenutých nebo ztracených v kosmu a jinde (ku příkladu na měsících, kometách, asteroidech, planetách...).

Krom vodíkového motoru, byl *Karavan* také vyzbrojen jedním plasmovým dělem, umístěným v nenápadné spodní části. Sloužilo jim však jen na odstranění cizích blížících se objektů, které by je mohli ve vysoké rychlosti zneškodnit. Vypálí tak za pomoci počítačů, které vypočítají sílu a energii paprsku a tím tak - dejme tomu třeba - asteroid menšího vzrůstu promění ve vteřině, v naprosté nic. Na druhou stranu, kdyby se před *Karavanem* zjevil obrovský kus kosmického kamene (velký jako Pluto na příklad), dělo by do něj mohlo vypálit sebevětší paprsek, ale nezničil by je.

Brown se náhle probudil z přemýšlení a neváhal zadat cosi do své klávesnice. Na tento povel se mezitím na záti konstrukce vysunuly a zapnuly malé postranní trysky, které měly *Karavan* dopravit k družici. Ty Brown za pomoci dvou malých páček před ním navigoval.

Družice k nim byla nakloněna do úhlu sto desetin stupňů, takže by musel Brown zatočit ostrě doprava. Doslova je chňapl do svých rukou. Ze všeho nejdříve otáčel celou masivní konstrukci ostrým směrem. V rukou odborníka to vypadalo vcelku snadně, říkal si Lynch, jak ho tak pozoroval, ale kdyby se navigování chopil normální člověk, měl by s tím velké problémy, jelikož se páčky zatraceně těžko ovládaly. Manévr jim trval nanejvýš pár sekund a ta chvíle měli družici přímo před sebou. Poté Brown zmáčkl zelený a červený knoflík - oba umístěné na vrcholu zakulacených pák - čímž zapnul pohon trysek. Z nich se vyvalil nepříliš oslnivý záblesk nažloutlé vodíkové energie, která za sebou následně zanechávala tenké pruhy dvou šedivých obláčků.

Zpoza malého kulatého okýnka šla nádherně vidět oranžovo hnědá planeta Mars, která zabírala půlku výhledu na nekonečně rozlehlý vesmír. A kdesi daleko, za družicí, která tam jakoby překážela, se potuloval jeden ze dvou marsových měsíců, a to největší měsíc Fobos. Z téhle dálky nešel měsíc nepravidelného tvaru vidět celý, avšak kousek šedého nepřilíš kráterovitého povrchu se ve slunečním svitu dalo spatřit. A někde uprostřed něj postřehl Brown malou tečičku, znázorňující měsíční základnu *Hélia 2* (i když na tu vzdálenost velmi mizerně a malince), která na ně od tam tudydohlížela, avšak s nimi nebyla ve spojení, protože se v těchto misích nikdy nevyplatilo, aby bylo nějaké centrum umístěné na měsících ve stálém spojení s kosmickým člunem. A důvod: kosmonauti povoláni do vesmíru – tedy ti náležící do skupin *Letců záchránářů* - se řadili mezi profesionály, nejlepší špičky svých oborů, měli tudíž na starosti vše v člunech, nikdo jim do toho nesměl co říkat, tedy byli odkázáni sami na sebe. Vláda pro posílání lidí do kosmu to tak od roku 2180 zařídila a do té doby se tím tak řídila všechna kosmická centra a společnosti. Oprávnění na to však měli jen ti kosmonauti, kteří dosahovali řádu většího než *Vesmírný pionýr*, na hodnost *Planetárního průzkumníka*. Jednalo se hlavně o kosmonauty, kteří mají za sebou více, než dvacet let praxe a jsou tedy schopni se v člunech sami postarat o přístroje, bez toho, aniž by jim někdo musel, radil. V případě devětatřicetiletého Jeremyho Browna a třiatřicetiletého Henryho Lynche byla učiněna obzvláště neobvyklá výjimka, jelikož oba v simulačních zkouškách dosahovali velkých výsledků a jejich psychika byla záviděníhodná.

Spojení s centrály bylo neustále zapnuté, avšak nevyužité, všichni tam totiž spoléhali na důvtip a naději, že se vše povede. Nastal-li problém, centra samozřejmě co nejrychleji posílala do kosmu záchranné čluny *UZPZZO*, aby je vyzvedli. To se však dělo jen ve velice výjimečných situacích a Brown marně hledající druhý měsíc Deimos, který musel být úplně někde jinde, protože na obzoru vůbec nebyl vidět, v duchu doufal, že k tomu, aby je musel zachraňovat nějaký jiný člun, nedojde a vše bude probíhat tak, jak by mělo.

Pokračování příště...

David Pirochta

Nejstarší zvíře na planetě

Zkuste zapřemýšlet... Jaký je podle vás nejdéle žijící živočich na Zemi? Mnoho lidí by řeklo, že jsou to sloni. Ti se však dožívají jen 70 let (nejstaršímu bylo 90). Co třeba želvy? Ano, nejstarší želva měla 225 let, avšak v průměru se želvy dožívají něco přes sto let. Nejstarší velryba měla 200 let, primitivní plaz tuatara měl 120 let. Ani jeden z nich není nejstarším živočichem na Zemi.

Na podzim roku 2006 byla při námořní expedici britských vědců z Bangor University mimo jiné vylovena také lastura, kterou dodnes vědci na celém světě považují za dosud nejdéle žijící známý živočich na světě. Vědci ji vylovili z hloubky asi 80 m na severním pobřeží Islandu. Po zveřejnění tohoto úžasného objevu se zpráva dostala nejen na přední stránky všech přírodovědných časopisů, ale také do novin, na internet a byla zapsána i do Guinnessovy knihy rekordů. Už vás nebudu napínat, je to arktika islandská (*Arctica islandica*) a podle vědců byla stará neuvěřitelných 507 let! Arktika islandská je měkkýš* patřící do třídy mlžů**. Pochází ze Severního ledového oceánu a severního Atlantského oceánu, ale vyskytuje se podél celého západního pobřeží Evropy až k Biskajskému zálivu. Byla zaznamenána také na východním pobřeží Kanady a USA, na Aljašce a v Grónsku. Tento mlž bývá na Islandu a v jiných zemích komerčně loven jako potrava.

Dříve si vědci mysleli, že je stará „jen“ 405 let. Jelikož byl tento údaj ihned publikován, mnoho lidí si donedávna myslelo, že je pravdivý. Teprve o několik let později, v roce 2013, bylo zjištěno, že mlž je o bezmála sto let starší. Mnoho vědců nyní zastává názor, že s uveřejněním jejich zjištění se mělo počkat a že se mělo nejdříve ověřit. Nutno však poznamenat, že tato lastura, stará více než 500 let, byla v době nalezení ještě živá. Je proto pravděpodobné, že by se možná dožila ještě vyššího věku. Pro vaši představu: v době jejího zrodu se psal rok 1499 – jen pár let poté, co mořeplavec Kryštof Kolumbus objevil Ameriku a více než deset let před reformou katolické církve, kterou provedl Martin Luther. Vědci předpokládají, že existují mnohem starší exempláře, avšak zatím se je nikomu, bohužel, nepodařilo nalézt.

Nyní by mohlo být očekáváno, že prozradím, jak vědci na takovou letitost onoho mlže přišli. Řešení je celkem jednoduché. S přibývajícím věkem živočicha se lastury neustále zvětšují a zanechávají za sebou viditelné stopy v podobě nepatrných drážek a rýh. Vědci proto měli za úkol rýhy spočítat a výsledek znamenal dobu, během níž bylo zvíře naživu. Je to stejné jako počítat letokruhy u stromů. Lastura však ukazuje nejen úžasný div přírody, ale také nám umožňuje nahlédnout na klimatické změny let dávno minulých. Vezměme si příklad opět ze stromů. Některé letokruhy jsou širší, jiné užší. Z hodin přírodopisu víme, že různá šířka mezi jednotlivými letokruhy je dána přízní počasí a klimatu. To stejné platí i u lastury, avšak s tím rozdílem, že rozdíl šířek značí hojnost či nehojnost potravy.

Jaké skrývá mlž tajemství dlouhověkosti? Vědci se domnívají, že schopnost žít mlže v průběhu sta-letí spočívá v pomalém metabolismu. Zvíře žije svůj život v pomalém pohybu, a tudíž spotřebovává méně kyslíku. V případě, že živočich má tak pomalý metabolismus, obvykle také znamená, že má velmi dlouhou životnost. Biologové a především malakologové*** doufají, že se jim podaří nalézt ještě starší lastury. Až se vás tedy někdo bude ptát, jestli znáte nejstaršího živočicha na Zemi, odpovězte prostě: „Ano, je to mlž arktika islandská!“

Vysvětlivky:

)* Měkkýši – odborně *Mollusca*, jsou bezobratlí živočichové s měkkým tělem, které je zpravidla kry- to pevnou, vápnitou schránkou.

)** Třída – systematická přírodní jednotka. Kmen měkkýšů obsahuje sedm tříd (chroustnatky, pří- lipkovci, kelnatky, plži, mlži, hlavonožci)

)*** Malakologie – nauka o měkkýších. Malakolog – vědec studující měkkýše.

Zdroje:

73. vydání malakologického časopisu *Voluta*, článek Nejstarší živočich na světě mlž *Arctica islandica*, Jaroslav Derka – předseda klubu Českých sběratelů lastur. Vydání: 2014/1.

Obrázek:

<http://www.cs.wikipedia.org/wiki/Měkkýši>

Arnošt Fridrich

Křížovka pro milovníky pohádek ... a nejen pro ně

Spoj správně dvojice a ke každé dvojici přiřaď písmenko. Vyjde ti TAJENKA.

(např: 1. Bob a Bobek .... Písmenko Z)

1. Bob	Ája	V
2. Jája	Zubejda	A
3. Mach	zlatou hvězdou na čele	N
4. Pejsek	Špagetka	A
5. Jeníček	Mat	Č
6. Červená	Pacholíček	K
7. Hurvínek	Karkulka	Á
8. Maxipes Fík	Šebestová	R
9. Lotrando	Popelku	I
10. Pat	Mánička	S
11. Tři oříšky pro	Bobek	Z
12. Princezna ze	Kočička	A
13. Smolíček	Mařenka	V
14. Štaflík	Pája	D

Autorky: Karolína Hochmannová, Barbora Zdražilová, Eliška Nováková, Renáta Karásková

ZVÍŘATA

Chceš vědět více o zvířatech??? Tak tento článek je právě pro tebe.

Všechny živé organismy obývají určité ohraničené areály – teritoria, kde mají nezbytné podmínky pro existenci a rozmnožování. Teritoria se liší svou rozmanitostí: od tundry až po tropické deštné lesy.

Nyní se vydáme do:

... ..

V tabulce najdi tato zvířata:

GEPARD, PŠTROS, OREL, LIŠKA, PAKŮŇ, KAPYBARA, HYENA, ANTILOPA, KRÁLÍK, SOVA, KOS, ALKOUN, ROSNIČKA, LOS, OSMÁK, KOMBY, LASICE, SOB, PRASE, AGAMA, RACI, OTAKÁREK, DAMANI, PĚNKAVA, NARVAL, CICHLIDY.

Když zvířata vyškrtáš, zůstanou ti písmena, z kterých složíš tajenku.

S	O	V	A	S	O	R	E	L	I	Š	K	A	K	P
G	E	P	A	R	D	A	T	O	K	E	O	L	A	Š
K	P	R	G	A	A	N	O	S	O	S	S	K	P	T
R		A	A	C	N	T	T	I	M	O	Ů	O	Y	R
Á		S	M	I	A	I	A	Á	B	Ň	L	U	B	O
L		E	A	A	N	L	K	P	Y	S	A	N	A	S
Í		A			I	O	Á	Ě	D		S	A	R	N
K					V	P	R	N	I	A	I	R	A	I
						A	E	K	L		C	V		Č
							K	A	CH		E	A		K
					N			V	I			L		A
								A	CH	Y				
H	Y	E	N	A										

Stepy a savany

Přežít zde není jednoduché. Živočichové se nemají kde skrýt před horkem. Časté jsou požáry. Mnoho živočichů v době sucha zahyne. Na volném prostranství se není kde schovat. Právě zde žijí jedni z největších a nejrychlejších masožravých živočichů – GEPARDI. Gepardi loví individuálně. Ženou se za úlovkem 100km/h, ale poměrně rychle se unaví.

Nekonečné roviny poskytují potravu velkému množství živočichů. Rostliny poskytují výživnou a snadno dostupnou potravu, která je však obtížně stravitelná., protože obsahuje značné množství celulózy. Přežvýkavci tráví celulózu nejlépe ze všech savců. Jsou to například Antilopy, buvoli a žirafy. Žirafa a antilopa se dokáže postavit na zadní nohy a dosáhnout na listy vysoko na stromech. To nedokáže žádný jiný kopytnatec.

Autorka: Vladimíra Klimiak

